

महालक्ष्मी राजपत्र

महालक्ष्मी नगरकार्यपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड २, कमलपोखरी, पौष १८, २०७५ साल अतिरिक्ताङ्क ३

भाग-३

महालक्ष्मी नगरपालिकाको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको
परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५

प्रस्तावना:

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्र संघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी महासन्धि -२००६ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) को उद्देश्य,

खण्ड २, कमलपोखरी, पौष १८, २०७५ साल अतिरिक्ताङ्क ३

मर्म र भावना तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११को उपदफा २ (त) बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन बाञ्छनीय भएकोले, महालक्ष्मी नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन २०७५ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी महालक्ष्मी नगरकार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद - १
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(१) यस कार्यविधिको नाम “महालक्ष्मी नगरपालिकाको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

(३) यो कार्यविधि महालक्ष्मी नगरपालिका क्षेत्रभर लागु हुनेछ ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

(क) "ऐन" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत) सम्झनु पर्दछ ।

(ख) "नियमावली" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्झनु पर्दछ ।

(ग) "नगरपालिका" भन्नाले महालक्ष्मी नगरपालिका सम्झनु पर्दछ ।

(घ) "वडा कार्यालय" भन्नाले महालक्ष्मी नगरपालिकाको वडा कार्यालयहरू सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) "सिफारिस समिति" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ६ बमोजिमको समिति सम्झनु पर्दछ ।

(च) "नगर कार्यपालिका" भन्नाले महालक्ष्मी नगर कार्यपालिका सम्झनु पर्दछ ।

(छ) "नगर प्रमुख" भन्नाले महालक्ष्मी नगर पालिकाको नगर प्रमुख सम्झनु पर्दछ ।

(ज) "नगर उप प्रमुख" भन्नाले महालक्ष्मी नगर पालिकाको नगर उप प्रमुख सम्झनु पर्दछ ।

(झ) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले महालक्ष्मी नगरपालिकाको "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्दछ ।

(ज) “वडा अध्यक्ष” भन्नाले महालक्ष्मी नगर पालिकाको वडा अध्यक्ष सम्झनु पर्दछ ।

(ट) “परिचय-पत्र” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई दिइने परिचय-पत्र सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद-२

उद्देश्य, मापदण्ड

३. **उद्देश्य** : यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् :

(१) महालक्ष्मी नगरपालिका क्षेत्रभित्रका विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नेपाली नागरिकहरूको पहिचान गरी उनीहरूको सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरूको लागि योजना निर्माण गर्न र वडा तह देखि नै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने

(२) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि २००६ (CRPD) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन सहज बनाउने ।

(३) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गीकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने ।

४. परिचय-पत्र वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन् :

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा तोकिएको प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई १० (दश) प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यताका आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गीकरण गरी देहायका चार समूहका परिचय-पत्र वितरण गरिनेछ :

(१) पुर्ण अशक्त अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'क' बर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन रातो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

क) व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी प्रणालीहरुमा भएको क्षति र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भीर भई अरूको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,

ख) सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरू पनि स्वयं गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, तीव्र रूपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्ण रूपमा श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरू,

ग) दुई वा सोभन्दा बढी प्रकृतिका शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भई सबैजसो दैनिक क्रियाकलापहरू अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नु पर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,

घ) निरन्तर रूपमा सघन हेरचाह (स्याहार सुसार) को आवश्यक परिरहने शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू ।

(२) अति अशक्त अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'ख' बर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन निलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

क) शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति वा विचलन भएतापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभाषे वा मानव पथप्रदर्शक आदिको

सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरू लगायत हिँडडुल र संचार गर्न कठिनाइ हुने व्यक्तिहरू,

ख) मष्तिस्क पक्षघात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, मांशपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कारणले शरीरको ढाड, हात, गोडा, कम्मर आदिले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागि हविलचियर प्रयोग गर्नु पर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,

ग) दुवै हात कुमदेखि वा पाखुरादेखि मुनी पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुवै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, कम्मरभन्दा मुनिको भाग गुमाएका वा नचल्ने, दुवै गोडा पूर्ण क्रियाशील नभई बैसाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरू,

घ) दृष्टिविहिन र पूर्ण दृष्टिविहीनको परिभाषा अर्न्तर्गत पर्ने व्यक्तिहरू,

ङ) संचारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पूर्ण रूपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा), दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वयं गर्न नसक्ने, सिकाइमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरू, निरन्तर अरूको

सहयोग लिई रहनु पर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू।

(३) मध्यम अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'ग' वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन पहेंलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ।

क) कृत्रिम अङ्ग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुत्ता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिँडडुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वयं गर्न सक्ने,

ख) विभिन्न कारणले घुँडामुनिको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिँडडुल गर्न सक्ने,

ग) कुम वा पाखुरा भन्दा मुनी एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,

घ) दुवै हातको हत्केलाभन्दा मुनिका कम्तीमा बूढी औंला र चोरी औंला गुमाएका,

ङ) दुवै गोडाको कुर्कुच्चाभन्दा मुनिको भाग नभएका तर सामान्य हिँडडुल गर्न सक्ने,

च) मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको,

- छ) सिकाइमा ढिलाई भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिज्म भएका व्यक्तिहरू,
- ज) श्रवणयन्त्रको प्रयोगबाट वा ठूलो आवाज मात्र सुन्नसक्ने सुस्तश्रवण व्यक्तिहरू,
- झ) शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र झिकी घाँटीको नलीबाट मात्र बोल्नुपर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरू
- ञ) ओठ तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरू,
- ट) बोल्दा अड्किने, शब्द वा अक्षर दोहोर्याउने समस्या तीव्र भएका भकभके व्यक्तिहरू,
- ठ) तीन फिट भन्दा मुनिका होचा पुङ्का व्यक्तिहरू,
- ड) चस्मा र श्रवणयन्त्र दुवै प्रयोग गर्ने श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरू, लेन्स वा म्याग्नीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरू,
- ढ) अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफेलिया) सम्बन्धी समस्या भई दैनिक हिँडडुलमा कठिनाई हुने व्यक्तिहरू,
- ण) मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू ।

(४) सामान्य अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'घ' बर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन सेतो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

क) शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वयम सम्पादन गर्न सक्ने

ख) हात वा खुट्टा केही छोटो भएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनी नचल्ने वा गुमाएका, एक हातको हत्केलाभन्दा मुनिका कम्तीमा बूढी औंला र चोरी औंला गुमाएका वा दुवै हातको हत्केलामुनिका कम्तीमा बूढीऔंला र चोरीऔंला भएका व्यक्तिहरू,

ग) ठूलो अक्षर पढ्नसक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरू,

घ) दुवै गोडाको सबै औंलाका भागहरू नभएका,

ड) श्रवणयन्त्र लगाई ठूलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्त श्रवण व्यक्तिहरू,

परिच्छेद - ३

परिचय-पत्र ढाँचा र सिफारिस समिति

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय-पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ:

परिचय-पत्र वाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरी नागरिकताको प्रमाण-पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूची -२ बमोजिम एकापट्टी नेपाली भाषामा र अर्कापट्टी अंग्रेजी भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय-पत्र गाम्भीर्यता आधारमा गरिएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रङ्गमा उपलब्ध गराइनेछ ।

६. सिफारिस समिति सम्बन्धि व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछः

(१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ४२ लाई आधार मानी अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि नगरपालिकामा अपाङ्ग परिचयपत्र सिफारिस समिति रहनेछ :-

(क) महालक्ष्मी नगरपालिकाको उपप्रमुख

- संयोजक

(ख) महालक्ष्मी नगरपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट नगरपालिकाले तोकेको महिला सदस्य -सदस्य

(ग) महालक्ष्मी नगरपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरू मध्येबाट नगर पालिकाको प्रमुखले तोकेको व्यक्ति - सदस्य

खण्ड २, कमलपोखरी, पौष १८, २०७५ साल अतिरिक्ताङ्क ३

(घ) महालक्ष्मी नगरकार्यपालिकाको प्रमुखले तोकेको स्थानीय स्वास्थ्य केन्द्र वा अस्पतालको चिकित्सक - सदस्य

(ङ) स्थानीय प्रहरी कार्यालयको प्रमुख -सदस्य

(च) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हक, हित र संरक्षणको क्षेत्रमा स्थानीयस्तरमा कार्यरत संघ संस्थाहरुबाट नगरपालिकाको प्रमुखले मनोनित गरेको संस्थाको प्रतिनिधि -सदस्य

(छ) नगरपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्येबाट सिफारिस समितिले मनोनयन गरेको एक जना महिला सदस्य सहित दुई जना - सदस्य

(ज) नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका स्थानीय स्तरमा रहेका सम्बन्धित विषय हेर्ने कार्यालयको कार्यालय प्रमुख -सदस्य

(झ) उपप्रमुखले तोकेको नगरपालिकाको सामाजिक विकास शाखाको कर्मचारी - सदस्य

(२) नगर सिफारिस समितिले अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरणका लागि सिफारिस गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ को (च) बमोजिम परिचय-पत्र सम्बन्धी कानूनी,

संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नु पर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगायत सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-४

परिचय -पत्र वितरण

७. परिचय-पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) महालक्ष्मी नगरपालिका क्षेत्रभित्र स्थायी बसोबास गरेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र लिन नगरपालिकाको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयं, निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसूची -१ बमोजिमको ढाँचामा परिचय-पत्र प्राप्तिका लागि सबै पुष्ट्याँई गर्ने कागजातहरू दुई प्रति समावेश गरी निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपी, पासपोर्ट साइजको फोटो चार प्रति, अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको ठुलो साइजको फोटो, अशक्तताको गाम्भीर्यता, अवस्था र शरीरका अंगहरूले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरूको विवरण संलग्न हुनु पर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि निम्न कागजातहरू संलग्न गर्नु पर्नेछ:-

खण्ड २, कमलपोखरी, पौष १८, २०७५ साल अतिरिक्ताङ्क ३

- १) जन्मदर्ता प्रमाण-पत्र वा नेपाली नागरिकताको प्रमाण-पत्र,
- २) बसाइसरी आएको हकमा बसाइ सराई दर्ता प्रमाण पत्र,
- ३) मान्यता प्राप्त सरकारी अस्पतालमा अपाङ्गता सम्बन्धित जाँच गराएको सम्पूर्ण कागजात,
- ४) यदि कुनैपनि व्यक्तिले अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण वा जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धी कार्य गर्ने संघसंस्थाले गरेको सिफारिस समेत समावेश गर्नु पर्नेछ ।

(ग) रीत पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा तीन दिनभित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातहरूको एक प्रति कार्यालयमा राखि वडा कार्यालयको सिफारिस सहित एक प्रति नगरपालिकामा पठाउनु पर्नेछ ।

(घ) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचय-पत्रका लागि

सिफारिस गर्न अनुपयुक्त देखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई तीन दिनभित्रमा वडा कार्यालयले जानकारी दिनु पर्नेछ ।

(ड) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नबुझे सूचना पाएको १५ दिन भित्रमा नगर सिफारिस समिति समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखि नगर सिफारिस समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्नेछ । निवेदकले पेश गरेका कागजात, समितिले आवश्यक ठानेका अन्य कागजातहरू र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय-पत्र पाउन मनासिव ठानी नगर समन्वय समितिले सिफारिस गरेमा निजलाई परिचय-पत्र वितरण गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनु पर्नेछ ।

(छ) परिचय-पत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक/विशेषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधिसँग राय परामर्श लिन सक्नेछ ।

(ज) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंले आफ्नो परिचय-पत्र बुझिलिनु पर्दछ । अति अशक्त वा पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएको कारणले परिचय-पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा

परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने स्थानीय तहका पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछन् ।

(झ) परिचय-पत्र प्राप्त व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत नगरपालिकाले कम्प्युटराइज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखी चौमासिक रूपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

(ञ) नगर सिफारिस समितिले परिचय-पत्र दिन भनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई महालक्ष्मी नगरपालिकाको कार्यालयले अनुसूची -२ बमोजिमको परिचय-पत्र (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई) निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ट) परिचय-पत्रमा महालक्ष्मी नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ ।

(ठ) अपाङ्गता परिचय-पत्रक बितरण नगर सिफारिस समितिको सिफारिस बमोजिम हुनेछ ।

८. प्रतिलिपि सम्बन्धी व्यवस्था: (१) महालक्ष्मी नगरपालिकाबाट बितरण भएका परिचय-पत्र हराई, नासिई वा बिग्रिई परिचय-पत्रको प्रतिलिपि लिनु पर्ने भएमा वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदकको माग मनासिब देखिएमा परिचय-पत्रको प्रतिलिपि

उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपि वडा कार्यालयमा राखी निवेदकले पेश गरेको सक्कल कागजात सहित सिफारिस गरी नगर सिफारिस समितिमा पठाउनु पर्नेछ ।

(३) नगरपालिकाले सिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार सोझै वा नगर सिफारिस समितिमा पेश गरी समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय-पत्रको प्रतिलिपि निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(४) प्रतिलिपिका लागि प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा सो परिचय-पत्र बाहक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय-पत्रमा अपाङ्गताको वर्गीकरणमा हेरफेर गर्नु पर्ने देखिएमा नगर सिफारिस समितिमा पेश गरी सो समितिको निर्णय अनुसार गर्नु पर्नेछ ।

९. अभिलेख सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू मध्ये परिचय-पत्र पाएका व्यक्तिहरूको अपाङ्गताको प्रकृति र गाम्भीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियमित रूपमा अध्यावधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरी नियमित रूपमा आफ्नो नगरपालिकामा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू तथा अपाङ्गता परिचय-पत्र पाएका व्यक्तिहरूको अभिलेख राखी त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-५

बिबिध

१०. विविध : (१) नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रहेका विकट तथा दुर्गम क्षेत्रहरूमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण लगायतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन आवश्यकता अनुसार ती ठाउँहरूमा परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धि घुम्ति शिविर सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

(२) यो कार्यविधि लागू हुनु अगाडि नगरपालिकामा स्थायी ठेगाना राखी अपाङ्गता परिचय-पत्र प्राप्त गरेका र हालसम्म पनि यस नगरपालिकामा स्थायी बसोबास भएका नेपाली नागरिकले अपाङ्गता परिचय-पत्र नगरपालिकामा बुझाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले एक वर्षभित्रमा यस कार्यविधि बमोजिमको

परिचय-पत्र लिनु पर्नेछ । अन्यथा यस अघि जारी भएका परिचय-पत्र एक वर्षपछि स्वतः अमान्य हुनेछ ।

(३) यस कार्यविधिमा भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धि ऐन र अन्य प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।

(४) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

(५) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

(६) यस कार्यविधिको प्रतिकूल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा ब्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ ।

अनुसूची - १

दफा ७ (क) सँग सम्बन्धित

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय- पत्र पाउनको लागि
दिने निवेदनको ढाँचा

मिति :.....

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू

मार्फत.....

.....महालक्ष्मी नगरपालिका ।

विषय : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउँ

।

महोदय,

म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउन योग्य भएकोले निम्न लिखित विवरण राखि परिचय-पत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले पेस गरेको विवरण ठीक साँचो छ । झुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिमको सजाय भोग्न मञ्जुर छु ।

१. नाम थर ..... उमेर

..... लिङ्ग .....

२. प्रदेश :

३. ठेगाना:

(क) स्थायी ठेगाना : .....नगरपालिका, वडा नं.....

टोल .....

खण्ड २, कमलपोखरी, पौष १८, २०७५ साल अतिरिक्ताङ्क ३

(ख) अस्थायी ठेगाना : .....नगरपालिका, वडा नं.....टोल .....

(ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोबाइल नं. ....

.....

३. संरक्षक/अभिभावकको नाम थर .....

..... निवेदकको नाता .....

४. संरक्षक/अभिभावकको टेलिफोन वा मोबाइल नं.

.....

५. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार .....

६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार

.....

७. शरीरको अंग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण

.....

.....

.....

.....

८. क्षति भएपछी दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सिमितताको विवरण

.....
.....
.....
.....

९. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस्

।

क) रोगको दीर्घ असर	ख) दुर्घटना
ग) जन्मजात	घ) सशस्त्र द्वन्द्व
ङ) वंशानुगत कारण	च) अन्य .....

१०. सहायक सामग्री प्रयोग गर्नु पर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको : उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

क) भएको	ख) नभएको

११. आवश्यकता भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्नु पर्ने हुन्छ

.....
.....

१२. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको/नगरेको (उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस्

क) गर्ने गरेको	ख) गर्ने नगरेको

१३. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामग्रीको नाम :

.....

१४. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्ना कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ ?

क) ..... ख).....

ग)..... घ) .....

ड) ..... च) .....

१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागि लिनु हुन्छ ?

क) ..... ख).....

ग) ..... घ).....

ड)..... च) .....

१६. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता प्राथमिक तह

क) निम्न माध्यमिक तह

ख) माध्यमिक तह ग) उच्च माध्यमिक तह

घ) स्नातक तह च) स्नातकोत्तर तह

छ) विद्यावारिधी तह

१७. कुनै तालिम प्राप्त गर्नुभएको भए मुख्य तालिमहरूको नाम लेख्नुहोस

.....
.....

१८. हालको पेशा :

खण्ड २, कमलपोखरी, पौष १८, २०७५ साल अतिरिक्ताङ्क ३

- क) अध्ययन   ख) कृषि व्यवसाय   ग) स्वरोजगार
घ) अध्ययन   ङ) सरकारी सेवा   च) निजी क्षेत्रमा सेवा
ज) केही नगरेको   झ) अन्य ...

निवेदकको

नाम, थर .....

हस्ताक्षर .....

मिति .....

अनुसूची -२

दफा ५ सँग सम्बन्धित

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्रको ढाँचा

महालक्ष्मी नगरपालिका

नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

ललितपुर ३ नं प्रदेश नेपाल

परिचय-पत्र नम्बर:

परिचय-पत्रको प्रकार:

अपाङ्गता परिचय-पत्र

१) नाम, थर:

२) ठेगाना: महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नम्बर.....
ललितपुर प्रदेश नं ३ ३)जन्ममिति:.....

४)नागरिकतानम्बर:.....५)जारीस्थान.....

६) लिङ्ग: ..... ७) रक्त समुह.....

८) अपाङ्गताको किसिम: प्रकृतिको आधारमा
.....गाम्भीर्यता.....

९) बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम, थर
.....

१०) सम्पर्क नम्बर:

११) परिचय-पत्र वाहकको दस्तखत:

खण्ड २, कमलपोखरी, पौष १८, २०७५ साल अतिरिक्ताङ्क ३

परिचय-पत्र प्रमाणित गर्ने

नाम, थर .....

हस्ताक्षर .....

पद .....

मिति .....

"यो परिचय-पत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा
महालक्ष्मी नगरपालिकामा बुझाइ दिनुहोला"

Mahalaxmi Municipality
The office of municipal executive
lalitpur 3 number province Nepal

ID Card Number:

ID Card Type :

Disability Identity Card

- 1) Full Name of Person
- 2) Address: Mahalaxmi Municipality Ward
number.....Lalitpur province number 3
- 3) Date of Birth
- 4) Citizenship
Number: .....5) Issue place... 6) Sex: .....
- 7) Blood Group.....
- 8) Types of Disability : On the basis of nature
.....On the basis of Severity.....
.....
- 9) Father Name/Mother Name or Guardain
.....
- 10) Contact number:
- 11) Signature of ID card Holders.....

खण्ड २, कमलपोखरी, पौष १८, २०७५ साल अतिरिक्ताङ्क ३

Approved by

Name .....

Signature .....

Designation .....

Date .....

"If somebody finds this ID card, please deposit this in the nearby police station or Mahalaxmi municipality office"

खण्ड २, कमलपोखरी, पौष १८, २०७५ साल अतिरिक्ताङ्क ३

अनुसूची - ३

दफा ९ सँग सम्बन्धित

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेखको

ढाँचा

क्र. स	नाम थर	परिचय -पत्र नं	जारी मिति	ना. प्र. नं	परिचय-पत्रको प्रकार(गाम्भिर्यताको आधारमा)	शैक्षिक योग्यता	पेशा व्यवसाय	अभिभावको नाम	फोटो	सर्क नं	कै.

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको

दस्तखतः

नाम, थरः

पदः

कार्यालयः

मितिः

खण्ड २, कमलपोखरी, पौष १८, २०७५ साल अतिरिक्ताङ्क ३

प्रमाणीकरण मिति : २०७५/०९/१८

नगरकार्यपालिकाको तर्फबाट
लक्ष्मी प्रसाद रेग्मी
महालक्ष्मी नगरपालिकाको सचिव

महालक्ष्मी नगरकार्यपालिकामा मुद्रित । मूल्य रु. ३०।-